

RAZŠIRJENI STROKOVNI KOLEGIJ ZA OTROŠKO IN MLADOSTNIŠKO PSIHIATRIJO
Štefanova 5, 1000 LJUBLJANA

Ljubljana, 25. 8. 2025

Zadeva: Stališče do predloga Zakona o konoplji za omejeno osebno uporabo z vidika duševnega zdravja otrok in mladostnikov

Spoštovani,

Razširjeni strokovni kolegij za otroško in mladostniško psihiatrijo spremlja z veliko zaskrbljostjo zakonodajne postopke v zvezi z legalizacijo konoplje v RS. Opozarjamo na škodljive posledice zavajajočih in nekritičnih sporočil o konoplji v javnem prostoru. Ohlapen odnos do konoplje in njena večja dostopnost prispevata k napačnemu naraščajočemu prepričanju o njeni neškodljivosti ali celo koristnosti za duševno zdravje.

Konoplja, s psihotropno učinkovino THC, je najpogosteje uporabljena prepovedana psihoaktivna substanca med mladostniki in mladimi odraslimi. Njena uporaba predstavlja v obdobju odraščanja enega nevarnejših dejavnikov tveganja za neugoden psihosocialni razvoj, zasvojenost ter pojav pridruženih duševnih motenj – tako v mladostništvu kot v odrasli dobi.

Dokazano je, da uporaba konoplje vpliva na razvoj možganov in povzroča strukturne spremembe v regijah, pomembnih za uravnavanje čustev, impulzov in kognitivnih funkcij. Posledice so lahko trajne in lahko pomembno vplivajo na kakovost celotnega življenja posameznika. Številne znanstvene raziskave potrjujejo povezavo med uporabo konoplje in pojavom zgodnje psihotične simptomatike, anksioznosti, razpoloženjskih motenj ter povečane samomorilnosti, za dolgoročni izid pa so pomembne motnje zbranosti, upad motivacije in posledična tveganja šolske neuspešnosti. Ob tem se povečuje tudi tveganje za razvoj zasvojenosti s konopljo in drugimi psihoaktivnimi substancami.

Zdravljenje zasvojenosti pri mladostnikih je izjemno zahtevno, predstavlja velik strokovni izziv ter pomembno družbeno breme. Tisti, ki se s tem vsakodnevno ukvarjamo, dobro poznamo trpljenje mladostnikov in njihovih družin ter zahtevnost zdravljenja in rehabilitacije v okolju, ki pogosto podcenjuje nevarnosti psihoaktivnih substanc.

Zelo zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da številni mladostniki, ki se že soočajo z duševnimi stiskami, ne poiščejo strokovne pomoči, temveč se skušajo samozdraviti s konopljo. Liberalizacija zakonodaje bi to težavo po našem mnenju še poglobila, kar bi vodilo v porast duševnih motenj tako v mladostništvu kot v odrasli dobi.

Ohlapen odnos do konoplje in njena večja dostopnost prispevata k napačnemu prepričanju o njeni neškodljivosti ali celo koristnosti za duševno zdravje. V resnici pa vsakršno zakonodajno rahljanje odnosa do konoplje vpliva na zaznavanje tveganja pri mladih. Že zdaj

opazamo upad deleža mladostnikov, ki konopljo s THC dojemajo kot nevarno. **Raziskava ESPAD opozarja, da je skoraj 66 odstotkov slovenskih dijakov prvih letnikov srednjih šol v starosti 15-16 let v skupini s tvegano rabo konoplje.** Razvojne značilnosti mladostništva – nezrelost možganov, impulzivnost in nagnjenost k tveganeu vedenju – delajo mladostnike še posebej ranljive za negativne učinke psihoaktivnih substanc.

Zavedamo se, da ima konoplja tudi raziskovalne in terapevtske potencialne, kar podpiramo, kadar to temelji na znanstvenih dokazih. Povdarjamo, da trenutno ni znanstveno potrjenih pozitivnih učinkov konoplje s psihoaktivno vsebnostjo na duševno zdravje otrok in mladostnikov. Nasprotno – dostopnost in toleranten odnos do tovrstnih substanc dokazano slabšata stanje duševnega zdravja.

Naša dolžnost je zagovarjati pravice otrok in mladostnikov, ki zaradi svojih razvojnih značilnosti sami ne morejo učinkovito zastopati svojih interesov. Verjamemo, da imajo pravico odraščati v čim bolj varnem okolju, ki omogoča njihov optimalni razvoj ter jih varuje pred škodljivimi vplivi.

Že več let opozarjamo na alarmantno stanje na področju duševnega zdravja otrok in mladostnikov ter na sistemsko podhranjenost tega področja. V času, ko si prizadevamo izboljšati dostop do strokovne pomoči in okrepiti preventivo, menimo, da bi morala država krepiti varovalne dejavnike, ne pa uveljavljati zakonodajo, ki v sistem vnaša dodatna tveganja.

Zato vas želimo jasno in odločno **opozoriti na nevarnosti, ki jih prinaša predlog Zakona o konoplji za omejeno osebno uporabo, ki konopljo dobesedno prinaša v gospodinjstva in domove, tudi v domove družin z mladoletnimi otroki.** Prepričani smo, da bo ta ukrep povečal uporabo konoplje, seveda tudi med mladimi. Hkrati opozarjamo na raziskave, ki potrjujejo, **da vsebnost THC, psihoaktivne substance v konoplji v zadnjih dvajsetih letih strmo narašča**, s tem pa tudi negativni učinki uporabe konoplje. Povečanje uporabe konoplje bo povečalo pogostnost vseh neželenih posledic, s katerimi se že soočajo v državah, kjer so podobne zakone sprejeli v preteklosti, vključno s porastom duševnih motenj v populaciji. Posledično bo breme kurativnih ukrepov, ki bodo nujno sledili, padlo na že zdaj preobremenjen zdravstveni sistem, posledice pa bodo obremenile tudi družbo kot celoto.

Posebej opozarjamo na dolžnost vseh odločevalcev, da pri sprejemanju zakonov ščitijo najranljivejše, posebej mlade, na katerih bo slonela prihodnost družbe in države.

Odločevalce pozivamo, da zato predlog Zakona o konoplji za omejeno osebno uporabo v celoti umaknejo iz zakonodajnega postopka.

S spoštovanjem,

V imenu RSK za otroško in mladostniško psihiatrijo

dr. Marija Anderluh, dr.med., predsednica

Viri:

1. UNODC, 2021; World Drug Report, 2021 (United Nations publication, Sales No. E.21.XI.8). V.
2. Johnson RM, Brooks-Russell A, Ma M, Fairman BJ, Tolliver RL, Levinson AH. Usual Modes of Marijuana Consumption Among High School Students in Colorado. *J Stud Alcohol Drugs*. julij 2016;77(4):580–8.
3. ElSohly MA, Mehmedic Z, Foster S, Gon C, Chandra S, Church JC. Changes in Cannabis Potency Over the Last 2 Decades (1995-2014): Analysis of Current Data in the United States. *Biol Psychiatry*. 1. april 2016;79(7):613–9.
4. Volkow ND, Baler RD, Compton WM, Weiss SRB. Adverse Health Effects of Marijuana Use. *N Engl J Med*. 5. junij 2014;370(23):2219–27.
5. Volkow ND, Swanson JM, Evins AE, DeLisi LE, Meier MH, Gonzalez R, idr. Effects of Cannabis Use on Human Behavior, Including Cognition, Motivation, and Psychosis: A Review. *JAMA Psychiatry*. marec 2016;73(3):292–7.
6. Lisdahl KM, Wright NE, Kirchner-Medina C, Maple KE, Shollenbarger S. Considering Cannabis:
The Effects of Regular Cannabis Use on Neurocognition in Adolescents and Young Adults. *Curr Addict Rep*. 1. junij 2014;1(2):144–56.
7. Bossong MG, Niesink RJM. Adolescent brain maturation, the endogenous cannabinoid system and the neurobiology of cannabis-induced schizophrenia. *Prog Neurobiol*. november 2010;92(3):370–85.
8. Moore THM, Zammit S, Lingford-Hughes A, Barnes TRE, Jones PB, Burke M, idr. Cannabis use and risk of psychotic or affective mental health outcomes: a systematic review. *Lancet Lond Engl*. 28. julij 2007;370(9584):319–28.
9. Meier MH, Caspi A, Ambler A, Harrington H, Houts R, Keefe RSE, idr. Persistent cannabis users show neuropsychological decline from childhood to midlife. *Proc Natl Acad Sci U S A*. 2. oktober 2012;109(40):E2657–64.
10. Gruber SA, Dahlgren MK, Sagar KA, Gönenç A, Lukas SE. Worth the wait: effects of age of onset of marijuana use on white matter and impulsivity. *Psychopharmacology (Berl)*. april 2014;231(8):1455–65.
11. Di Forti M, Sallis H, Allegri F, Trotta A, Ferraro L, Stilo SA, idr. Daily Use, Especially of High-Potency Cannabis, Drives the Earlier Onset of Psychosis in Cannabis Users. *Schizophr Bull*. november 2014;40(6):1509–17.
12. Arseneault L, Cannon M, Witton J, Murray RM. Causal association between cannabis and psychosis: examination of the evidence. *Br J Psychiatry J Ment Sci*. februar 2004;184:110–7.
13. Marconi A, Di Forti M, Lewis CM, Murray RM, Vassos E. Meta-analysis of the Association Between the Level of Cannabis Use and Risk of Psychosis. *Schizophr Bull*. september 2016;42(5):1262–9.
14. Lorenzetti V, Kowalczyk M, Duehlmeier L, Greenwood LM, Chye Y, Yücel M, idr. Brain Anatomical Alterations in Young Cannabis Users: Is it All Hype? A Meta-Analysis of Structural

Neuroimaging Studies. *Cannabis Cannabinoid Res.* februar 2023;8(1):184–96.

15. Lorenzetti V, Chye Y, Silva P, Solowij N, Roberts CA. Does regular cannabis use affect neuroanatomy? An updated systematic review and meta-analysis of structural neuroimaging studies. *Eur Arch Psychiatry Clin Neurosci.* februar 2019;269(1):59–71.

16. Hammond CJ, Allick A, Park G, Rizwan B, Kim K, Lebo R, idr. A Meta-Analysis of fMRI Studies of Youth Cannabis Use: Alterations in Executive Control, Social Cognition/Emotion Processing, and Reward Processing in Cannabis Using Youth. *Brain Sci.* 23. september 2022;12(10):1281.

17. Volkow ND, Compton WM, Wargo EM. The Risks of Marijuana Use During Pregnancy. *JAMA.*

10. januar 2017;317(2):129–30.

18. Wang GS, Le Lait MC, Deakyne SJ, Bronstein AC, Bajaj L, Roosevelt G. Unintentional Pediatric

Exposures to Marijuana in Colorado, 2009-2015. *JAMA Pediatr.* 6. september 2016;170(9):e160971.

19. Lorenzetti V, Hoch E, Hall W. Adolescent cannabis use, cognition, brain health and educational outcomes: A review of the evidence. *Eur Neuropsychopharmacol J Eur Coll Neuropsychopharmacol.* julij 2020;36:169–80.

20. Scott JC, Slomiak ST, Jones JD, Rosen AFG, Moore TM, Gur RC. Association of Cannabis With

Cognitive Functioning in Adolescents and Young Adults: A Systematic Review and Meta-analysis. *JAMA Psychiatry.* 1. junij 2018;75(6):585–95.

21. Pope HG, Gruber AJ, Hudson JI, Cohane G, Huestis MA, Yurgelun-Todd D. Early-onset cannabis

use and cognitive deficits: what is the nature of the association? *Drug Alcohol Depend.* 1. april 2003;69(3):303–10.

22. Townsend L, Flisher AJ, King G. A systematic review of the relationship between high school dropout and substance use. *Clin Child Fam Psychol Rev.* december 2007;10(4):295–317.

23. Fergusson DM, Boden JM. Cannabis use and later life outcomes. *Addict Abingdon Engl.* junij 2008;103(6):969–76; discussion 977-978.

24. Arseneault L, Cannon M, Poulton R, Murray R, Caspi A, Moffitt TE. Cannabis use in adolescence

and risk for adult psychosis: longitudinal prospective study. *BMJ.* 23. november 2002;325(7374):1212–3.

25. Stefanis NC, Dragovic M, Power BD, Jablensky A, Castle D, Morgan VA. Age at Initiation of Cannabis Use Predicts Age at Onset of Psychosis: The 7- to 8-Year Trend. *Schizophr Bull.* marec 2013;39(2):251–4.

26. Budney AJ, Sofis MJ, Borodovsky JT. An update on cannabis use disorder with comment on the impact of policy related to therapeutic and recreational cannabis use. *Eur Arch Psychiatry Clin Neurosci.* februar 2019;269(1):73–86.

27. Gobbi G, Atkin T, Zytynski T, Wang S, Askari S, Boruff J, idr. Association of Cannabis Use in Adolescence and Risk of Depression, Anxiety, and Suicidality in Young Adulthood: A Systematic Review and Meta-analysis. JAMA Psychiatry. 1. april 2019;76(4):426–34.

Dr. Marija Anderluh, dr. med.,

predsednica RSK za otroško in mladostniško psihiatrijo